

Havalandırma;

Özellikle güneşli günlerde alın havalandırmasına devam edilmelidir. Meyve ve gövde hastalıklarının olmaması için saat 11^{oo} de tavanda su damlaları olmayacak şekilde az bir hava akımı sağlayacak şekilde alın havalandırması yapılmalıdır. Sıkışık ve havalanamayan hevenklerin çevresi boşaltılmalıdır.

Sıcaklık : Düşük sıcaklıklara dikkat edilmeli, sıcaklığın 7-8 derecenin altına inmemesi için önlemler alınmalıdır. Sıcaklığın 7 derecenin altına indiği zamanlarda mutlaka sisleme veya başka araçlarla ısıtma yapılmalıdır.

Sulama ve Gübreleme;

Haftada 1 sefer önerdiğimiz sulama saatine göre sulama yapılmalıdır. Hasat edilmemiş hevenkler varsa önerilen dozda potasyum gübrelemesine devam edilmelidir. Ayrıca hevenkler üzerine potasyum nitrat ve mikro elementli gübrelerle gübreleme yapılabilir.

Bakım-Onarım;

Muzlarda onarma, kurumuş yaprakların, meyvesi alınan bitkilerin, bir önceki yıla ait ana bitkinin toprak altındaki ana gövdenin (takozun) çıkarılması ve fazla fidanların kesilmesi, ayrıca girilen yeni yetiştirme döneminin taban gübrelemesi programının uygulanmasıdır. Meyvesi alınan ana bitkiler fazla yer kaplamaması için yaprakların ayırım yerinden düz bir şekilde kesilmelidir. Fazla fidanların iptal edilmesi çok önemlidir. Onarma işlemi yapılırken, eski ana gövde (rizom-takoz) toprak altından çıkarılırken, toprak işleme yapılırken, bırakılan fidanın köklerine zarar verilmemelidir. Köklerin zarar görmesi fidanın uzun bir süre kendini toparlamasına engel olmaktadır. Bu nedenle bakım-onarma sırasında fidanların köklerinden uzak durulmalıdır. Budama işleminde o yıl Temmuz-Ağustos aylarında çiçeklenecek (Doğum) bitkilerin seçimi çok önemlidir. Budama işlemi sırasında ayrıca yaşlı ve çok genç fidanlar ayrılırken, meyve verecek fidanların zarar görmemesi gerekir. İyi gelişmemiş, yaprak yığması yapmış fidanlar bırakılmamalıdır. Bu işlemden sonra toprak ve yaprak tahliline dayalı taban gübrelemesini ve organik gübrelemeyi önerilen dozda toprak yüzeyine serilmelidir. Toprak işleme sırasında ortaya çıkan köklerdeki nematod oranı iyice gözlenmeli, nematod yoğunluğu varsa önerilen toz nematod ilaçları ile mutlaka mücadele edilmelidir. Daha sonra hevengi kesilmiş anaların tepeleri yaprakların ayrıldığı yerin altından düz bir gövde kalacak şekilde kesilmeli, bu şekilde ayakta bırakılan eski ananın fidanı desteklemesi sağlanmalı, ortaya çıkan bitki artıkları küçük parçalar halinde doğranarak toprak yüzeyine yayılmalıdır. Bu şekilde ortamda sadece tepesi kesilmiş anaların ve yanında bırakılan fidanların bulunduğu toprak, toprak altına bitki artıkları ve gübre gelecek şekilde derince kazılmalıdır. Bu işlemi yaparken yanlardan toprak indirerek yeni fidanın kök bölgesi zenginleştirilmelidir.

Muz Bitki Artıkları; Muz yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı ülkelerde, organik gübre olarak hayvan gübresi yerine muz bitki artıkları veya bunlardan elde edilen kompost kullanılmaktadır. Çiftlik gübresi kullanımı, girdi maliyetini artırması yanında, dinlendirilmeden kullanıldığı zaman saçak köklerin büyük oranda zarar görmesine neden olur. Ayrıca çiftlik gübresi önemli bir yabancı ot kaynağı olup, bazı zararlılara da konukçuluk yapar. Tuz, yabancı ot ve nematod kaynağı olduğu için kullanımında çok dikkatli olmak, iyi yanmamış çiftlik gübrelerini kullanmamak gerekir. Bu nedenlerle, muz yetiştiriciliğinin yapıldığı yerlerde çiftlik gübresine destek veya alternatif olarak muz gövde ve yaprakları, parçalanarak veya doğrudan toprağa karıştırılmalı veya kompost olarak toprağa verilmelidir. Bir muz bahçesinde 1 dekarlık alandan yaklaşık olarak 15-20 ton bitki materyali elde edilmektedir. Elde edilen bu materyalin bahçede kalması halinde elde edilen verim artışı küçümsenmeyecek kadar büyüktür. Çizelgede Çiftlik Gübresi ve Muz Kompostunun Bitki Besin Maddesi İçerikleri yer almaktadır.

Materyaller	N%	P Ppm	K ppm	Fe ppm	Zn ppm	Cu ppm	Mn ppm	pH	Kireç %
Çiftlik Güb.	1,1	76	1544	7,5	3,6	0,1	3,3	8,7	19
Muz Komp.	0,2	61	856	2,5	0,6	0,2	2,3	8,0	14

Muz bitki artıklarının bahçe içinde bırakılması sonucu Potasyum, Kalsiyum ve Mağnezyum toprağa geri verilmiş olur.